

мірою змінює викладача, внаслідок чого викладач залишається задоволеним своєю роботою.

Швидкий розвиток розуму і здібностей учнів свідчить про педагогічну майстерність викладача. У зв'язку з цим кожен викладач повинен розвивати себе в якості методиста, фахівця свого предмета, вихователя, учителя, дбайливої людини і психолога.

Використана література:

1. *Ингенкамп К.* Педагогическая диагностика : пер. с нем. – М. : Педагогика, 1991. – 240 с.
2. *Михайлычев Е. А.* Методики диагностики воспитанности // Школьные технологии. – 2003. – № 4. – С. 128-127.
3. *Михайлычев Е. А.* Методики педагогической психодиагностики // Школьные технологии. – 2003. – № 3. – С. 128-127.
4. Педагогическая диагностика в опытно-экспериментальной школе. – М.-СПб., 1993.
5. *Az söylə, söz söylə (Şərqin şifahi və yazılı abidlələrində tərbiyəvi fikirlər) / Hazırlayanlar A. N. Abbasov, S. N. Həsənova.* Bakı: Maarif, 1993, 400 s. [Переклад: Менше говори, але слово скажи (Виховні думки в усних та письмових пам'ятниках Сходу) / підготували : А. Н. Аббасов, С. Н. Гасанова. Баку: Мааріф, 1993, 400 с.]

Еминли Товуз Бахтияр гизи Показатели продуктивности учебной деятельности.

Статья посвящена изучению вопросов, связанных с показателями учебной деятельности. Было отмечено, что подсчет показателей производительности в педагогической диагностике учебной деятельности является важным.

Ключевые слова: учебная деятельность, производительность, диагностика.

Tovuz Bakhtiyar gizi Eminli Productivity indicators of educational activity.

The article is devoted to the investigation of the questions connected with the productivity indicators of educational activity. It is noted that allowance for the productivity indicators in pedagogical diagnosis of the educational activity is important.

Keywords: educational activity, productivity, diagnosis.

Завалко К. В.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ІННОВАЦІЙНІСТЬ ЯК ОЗНАКА МОДЕРНІЗАЦІЇ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто ключові аспекти модернізації вищої музично-педагогічної освіти, зокрема впровадження інноваційних технологій навчання, обґрунтовано необхідність оволодіння майбутніми вчителями музики інноваційною діяльністю.

Ключові слова: модернізація вищої музично-педагогічної освіти, інноваційні технології навчання, майбутній вчитель музики.

Однією з ключових проблем забезпечення розвитку вищої школи України у напрямі інтеграції до європейського освітнього простору є пошук і впровадження принципово нових ідей, рішень і механізмів для модернізації змісту і форм навчання, підвищення якості підготовки фахівців, забезпечення відповідності освітніх послуг вітчизняних ВНЗ європейським і світовим стандартам.

Актуальні напрями, принципи і заходи освітньої політики держави в напрямку модернізації української освіти віддзеркалені в численних нормативно-правових документах, що регулюють діяльність української вищої школи. Так, нормативну базу сучасної інноваційно-освітньої політики держави складають закони та інші нормативно-правові акти України: “Про вищу освіту”, “Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні”, “Про Національну програму інформатизації”, “Про основні напрями реформування вищої освіти в Україні”, “Про стан і перспективи розвитку вищої освіти в

Україні”, “Про заходи щодо вдосконалення системи вищої освіти”, “Про утворення інституту інноваційних технологій і змісту освіти” тощо.

Ознайомлення з новими науковими, науково-методичними, навчально-методичними і дидактичними розробками дає уявлення про найважливіші аспекти модернізації української вищої школи: нормативно-правове регулювання питань вищої освіти; Болонський процес та євроінтеграцію вищої школи; підвищення якості освіти; її демократизацію та гуманізацію; кредитно-модульно-рейтингову систему навчання; інноваційні методики викладання дисциплін; інформатизацію та сучасне технічне забезпечення навчального процесу; педагогічну інноватику – методологічні, філософські, психологічні та виховні аспекти.

Модернізація музично-педагогічної освіти зумовлена наявністю певних суперечностей між: оновленою науково-мистецькою парадигмою й відсутністю відповідного матеріалу в музично-педагогічній теорії та навчальній практиці студентів; всезростаючим обсягом інформації й відсутністю фундаменталізації навчання майбутніх педагогів-музикантів у відповідності з сучасними потребами суспільства; необхідністю впровадження новітніх технологій та існуючими принципами викладання на мистецьких факультетах; необхідністю мобільності форм підготовки музиканта-фахівця й неможливістю охоплення цих процесів традиційними методами навчання. Зазначені суперечності зумовлюють необхідність постійного оновлення змісту музично-педагогічної освіти відповідно до результатів наукових досліджень та реальних суспільних і фахових потреб.

Вітчизняна вища школа має значні здобутки в галузі підготовки майбутніх фахівців до діяльності у сфері музичного мистецтва, особливо музично-педагогічного (Н. Гуральник, А. Козир, Л. Коваль, Л. Куненко, О. Олексюк, В. Орлов, Г. Падалка, Г. Побережна, О. Ростовський, О. Рудницька, Т. Танько, В. Шульгіна, О. Щолокова та ін.). Але наразі необхідно зосередитися на модернізації музично-педагогічної підготовки вчителя музики, з'ясувати, чому майбутні вчителі недостатньою мірою володіють інноваційними способами діяльності, чому у них не розвинуто потяг до удосконалення музично-педагогічної діяльності, відсутні теоретичні і практичні знання щодо інноваційної діяльності.

Метою статті є дослідження інноваційних шляхів модернізації музично-педагогічної освіти, зокрема вивчення закономірностей та особливостей підготовки майбутнього вчителя музики до інноваційної діяльності. Здійснення зазначеної мети потребує вирішення наступних завдань: визначення основних інноваційних шляхів модернізації музично-педагогічної освіти, розгляд особливостей інноваційної діяльності вчителя музики.

Модернізація системи освіти пов'язується, насамперед, із введенням в освітнє середовище інноваційних технологій навчання, в основу яких покладені цілісні моделі навчально-виховного процесу, засновані на діалектичній єдності методології та засобів їх здійснення [5]. На сьогодні інноваційність визначається одним із пріоритетних напрямків реформування освіти, тому постає питання про підвищення рівня підготовки майбутнього вчителя музики, зокрема оволодіння ним інноваційною діяльністю.

Саме педагогічні інновації є провідним чинником модернізації вищої музично-педагогічної освіти, адже вони відповідають вимогам часу і долають інертність освітньої системи. На сьогодні вища школа України характеризується підвищеною інтенсивністю інноваційних процесів і теоретичною розробкою проблем інноватики (А. Єрмоленко, С. Клепко, М. Култаєва). Так, принцип інноваційності у освіті І. Богданова визначає як впровадження нових технологій навчання, які зможуть забезпечити зміну стереотипів поведінки і мислення, підходів до навчання і набуття власного досвіду, самовизначення і самовдосконалення [3].

На думку В. Орлова, активне формування інноваційних процесів у мистецькій освіті включає цілеспрямоване практичне моделювання діючих освітніх проектів, прийняття і підтримку цінностей нового мислення і досвіду, розповсюдження нових культурних середовищ мистецької освіти, створення співтовариств, наукових шкіл, орієнтованих на спільний розвиток системи художньо-естетичного виховання в складних умовах сучасної культурної ситуації [8]. Саме інноваційне навчання стимулює новаторські зміни в культурі, соціальному середовищі; орієнтує на формування готовності особистості до динамічних

змін у соціумі за рахунок розвитку здібностей до творчості, різноманітних форм мислення, а також здатності до співробітництва з іншими людьми [2].

Серед сучасних інноваційних напрямків розвитку мистецької освітньої галузі можна виділити розробку власної теорії інновацій, впровадження інноваційного навчання, розвиток організаційно-структурної моделі освіти, систему безперервної освіти. До переваг інноваційного навчання відносяться його відкритість майбутньому, здатність до передбачення на основі переоцінки цінностей, спрямованість на конструктивні дії у нових ситуаціях.

Впровадження інноваційного навчання вимагає чіткого розуміння сутності і особливостей терміну “інновація”. Так, у сучасних наукових дослідженнях існують різні підходи до його визначення, виокремимо ключові аспекти інноваційності, з якими погоджують більшість науковців:

– інновація – це запровадження нового в певній системі, введення новацій чи нововведення;

– не все нове можна вважати інноваційним, а лише те, що має прогресивний початок, розвиває, вдосконалює систему, тобто сприяє ефективнішій реалізації функцій системи за певних умов чи за появи принципово нових можливостей відповідно до актуальних суспільних запитів;

– удосконалення може відбуватися як за рахунок привнесення у систему нових зв'язків і елементів, так і на основі оптимізації наявної структури;

– інновації – форма керованого розвитку, вони не з'являються стихійно, а завжди реалізуються цілеспрямовано, мають певного суб'єкта реалізації;

– вони можуть ініціюватися ззовні, а можуть реалізовуватися в середині певної системи [2, с. 20].

Особливо важливим є те, що у інноваційних процесах здійснюється перетворення не лише самого викладання як педагогічної діяльності з усіма її засобами і механізмами, але й суттєво переглядаються її цільові настанови та ціннісні орієнтації, зокрема: спрямованість у майбутнє; побудова нового типу стосунків між педагогом і слухачем (ці стосунки втрачають характер примусу і підлеглості і набувають характеру співтворчості, взаємодії та взаємодопомоги); реалізація індивідуально-творчого підходу (наприклад, допомога студентові у виборі освітньої траєкторії та мотивації навчання: уточнення і формулювання мети, яку ставить перед собою студент (перелік вмінь і навичок, яких хоче набути студент під час вивчення курсу); допомога студентові у плануванні його навчальної, науково-дослідної та професійно-практичної діяльності; консультування з питань найбільш ефективних прийомів і методів самостійного вивчення й аналізу матеріалу.

Майбутній учитель музики має усвідомлювати, що на сучасному етапі розвитку освіти він має нові можливості для самореалізації у музично-педагогічній діяльності, зокрема шляхом активізації інноваційної діяльності. Цьому сприяють певні обставини, серед яких важливими є: зняття обмежень у професійній діяльності, надання свободи в інтерпретації освітніх програм з предмету “Музика”, використанні форм і методів музичного виховання школярів.

Саме тому, важливим є інноваційний характер вищої музично-педагогічної підготовки, адже здатність майбутнього вчителя музики до самовдосконалення, особистісної та професійної самореалізації, інноваційної поведінки закладається за років навчання. Процес навчальної діяльності має бути побудований таким чином, щоб безпосередньо спонукати студентів виявляти інноваційні якості та оволодівати інноваційними формами діяльності.

В контексті модернізації музично-педагогічної освіти одним із важливих векторів підготовки майбутніх учителів має стати формування у них готовності до інноваційної діяльності. Ця діяльність розглядається нами як цілеспрямована педагогічна діяльність, заснована на осмисленні власного практичного педагогічного досвіду, зорієнтована на зміну та розвиток навчально-виховного процесу з метою досягнення вищих результатів, одержання нового знання, формування якісно іншої педагогічної практики. Узагальнивши існуючі дослідження щодо визначення сутності та особливостей інноваційної діяльності було створено концептуальну модель інноваційної діяльності педагога-музиканта (рис. 1).

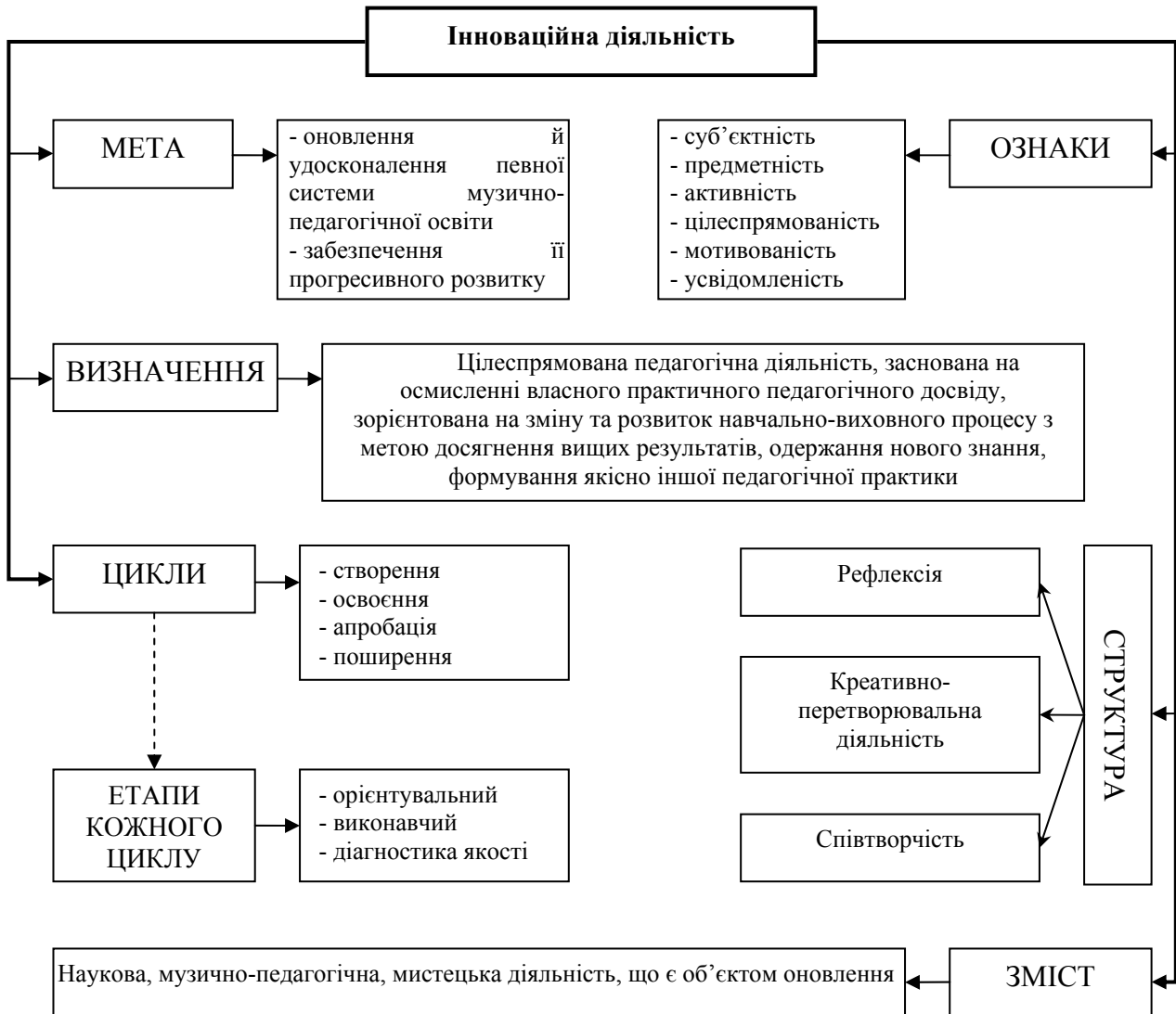

Рис. 1. Концептуальна модель інноваційної діяльності педагога-музиканта

Розроблена концептуальна модель повинна стати основою підготовки майбутніх учителів музики до інноваційної діяльності та отримати подальший розвиток у створенні відповідних технологій та механізмів, що забезпечать її впровадження в умовах багаторівневої освіти. Адже за своєю структурою готовність до інноваційної діяльності це складне інтегративне утворення, яке охоплює різноманітні якості, знання, навички особистості. Як один із важливих компонентів професійної готовності, вона є передумовою ефективної діяльності педагога, максимальної реалізації його можливостей, розкриття творчого потенціалу. Готовність до інноваційної діяльності безпосередньо корелює з особистісним розвитком майбутнього вчителя, його професійною спрямованістю, самовдосконаленням та самореалізацією.

В процесі навчання має бути створено умови для розвитку інноваційних якостей особистості, формування готовності студентів до реалізації інноваційної діяльності, створення сприятливого інноваційного середовища, насичення музично-педагогічної діяльності інноваційним контекстом, тобто включення до навчальних програм цілей підготовки до інноваційної діяльності і відповідне використання інноваційних технологій навчання.

Таким чином, аналіз викладеного матеріалу доводить, що впровадження інноваційного характеру підготовки майбутніх учителів музики забезпечить модернізацію вищої музично-

педагогічної освіти, зокрема оновлення її змісту, структури і форм освітньої діяльності. В той же час, запропонована концептуальна модель інноваційної діяльності педагога-музиканта потребує подальшої розробки та впровадження у практику.

Використана література:

1. Андрущенко В. П. Модернізація педагогічної освіти України в контексті Болонського процесу / В. П. Андрущенко // Вища освіта України. – 2004. – № 1.
2. Артюшина М. В. Психологічні та педагогічні основи підготовки студентів економічних спеціальностей до інноваційної діяльності : монографія / М. В. Артюшина. – К. : КНЕУ, 2009. – 271 с.
3. Богданова І. М. Професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів на основі застосування інноваційних технологій : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Інститут педагогіки АПН України. – К., 2003. – 39с.
4. Болонський процес: тенденції, проблеми, перспективи / [укл. В. П. Бех, Ю. Л. Маліновський ; за ред. академіка В. П. Андрущенка]. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – 221 с.
5. Вища освіта України і Болонський процес / за ред. В. Г. Кремня. Авт. кол.: Степко М. Ф., Болюбаш Я. Я., Шинкарук В. Д., Грубінко В. В., Бабин І. І. : навчальна книга. – Тернопіль : Богдан, 2004. – 382 с.
6. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
7. Завалко К. В. Самовдосконалення вчителя музики: теорія та технологія : монографія / К. В. Завалко – Черкаси: ЧНУ, 2007. – 274 с.
8. Орлов В. Ф. Педагогічні інновації в галузі мистецької освіти / В. Ф. Орлов // Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент : збірник наукових праць / В. М. Мадзігон (гол. ред.). – К. : ТОВ. “ТОНАР”, 2007. – С. 33-38.

Завалко Е. В. Инновационность как признак модернизации музыкально-педагогического образования.

В статье рассматриваются ключевые аспекты модернизации высшего музыкально-педагогического образования, внедрения инновационных технологий обучения, обосновывается необходимость овладения будущими учителями музыки инновационной деятельностью.

Ключевые слова: модернизация высшего музыкально-педагогического образования, инновационные технологии обучения, будущий учитель музыки.

Zavalko K. Innovativeness as a feature of modernization music teacher education.

The article examines key aspects of the of modernization higher music teacher education, innovative learning technologies, the necessity of mastering the future music teachers in innovative activity.

Keywords: modernization of higher music teacher education, innovative learning technologies, the future music teacher.

Зеленська О. П.

Львівський державний університет внутрішніх справ

УКРАЇНОЗНАВЧА ТЕМАТИКА У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ МВС УКРАЇНИ

Українознавчий аспект у навчанні іноземної мови, зокрема курсантами ВНЗ МВС України, є важливим фактором не тільки самоосмислення, національного самоусвідомлення, виховання патріотизму, гордості за рідну країну, свій народ, його здобутки та досягнення, виявлення національно-культурних особливостей, формування соціокультурної компетенції, але й розвитку навичок міжкультурної комунікації.

Ключові слова: українознавство, країнознавство, лінгвокраїнознавство, фонові знання, міжкультурна комунікація.

Навчання іноземної мови у ВНЗ МВС України, окрім навчальної мети, має ще й загальноосвітні завдання [2, с. 3-4], які передбачають, крім знайомства з країнами, мову якої